

Kaupan alalle tarvitaan TKI-panostuksia sekä tukea digitaalisessa ja vihreässä siirtymässä

T&K-toiminta on kaupan alalle tärkeää, jotta toimialan kansainvälistä kilpailukykyä voidaan vahvistaa, alan tuottavuutta nostaa sekä pääkonttori- ja kehittämistoiminta säilyttää Suomessa. Kilpailukykyinen kaupan ala mahdollistaa verojen jäämisen kotimaahan ja Suomessa tuotettujen tuotteiden viennin sekä turvaa alan tuhannet työpaikat. Tästä johtuen TKI-järjestelmän tulee nykyistä paremmin huomioida kaupan alan tarpeet.

Verkkokaupan globaali potentiaali tulee hyödyntää paremmin

Digitalisaatio haastaa kaupan alan perinteisiä toimintamalleja ja pakottaa yritykset organisoimaan toimintojaan tehokkaammin ja kilpailemaan kansainvälisillä markkinoilla. Samalla digitalisaatio avaa myös merkittäviä vientimahdollisuuksia. Verkkokaupan kautta Suomessa toimivat kaupan yritykset voivat tavoittaa niin kuluttaja- kuin yritysasiakkaitakin globaalisti. Varsinkin b2b-verkkokaupamarkkinat kehittyvät juuri nyt nopeasti.

Ilmastotavoitteet ja luonnon monimuotoisuustavoitteet muuttavat kaupan alan liiketoimintamalleja (esim. recommerce) ja toimintatapoja. Oikeudenmukainen vihreä siirtymä sekä kestävä liiketoiminnan kaupallistaminen ja kansainvälistäminen edellyttävät vahvaa panostusta kaupan alan tutkimukseen, kuluttajapalveluiden innovointiin sekä uusien liiketoimintamallien ja teknologioiden kehittämiseen sekä niiden kaupalliseen soveltamiseen.

Suomen innovaatioekosysteemiä tulee monipuolistaa

Suomessa siirtymä moderniin palveluyhteiskuntaan ja kuluttajapalveluiden tuottamisen eturintamaan on vuosia verrokkimaita jäljessä. Nyt tarvitaan toimia kansainvälisesti kilpailukykyisen ja innovatiivisen palvelualan kehittämiseksi, missä myös asiakasymmärryksen tärkeys huomioidaan. Myös OECD kannustaa uusimmassa maaraportissaan Suomea monipuolistamaan innovaatioekosysteemiään ja osallistamaan pk-yrityksiä soveltavaan kehitystoimintaan.

TKI-panostukset ovat erityisen tärkeitä kotimaisille erikois- ja tukkukaupoille, joiden toimintaan vaikuttaa niin ostovoiman heikentyminen kuin kova kansainvälinen kilpailukin. Alan yritysten tulisi pystyä vahvistamaan kilpailukykyään tekemällä kehitystyötä ja mittavia investointeja uusiin asiakaslähtöisiin digitaalisiin palveluratkaisuihin, data-analytiikkaan sekä nopeisiin ja ilmastokestäviin logistiikkaratkaisuihin.

Kauppan alan kannalta keskeisessä roolissa ovat Business Finlandin ohjelmat ja rahoitus. Business Finlandin kaupan alaa koskeva ohjelmatoiminta on päättymässä vuoden 2023 lopussa. Varhaisen vaiheen kansainvälistymisvaateet rajaavat monet hankkeet tukien ulkopuolelle. Keskeiset Business Finlandin rahoitusmallit on luotu teollisuuden tarpeista lähtien, eivätkä ne todellisuudessa sovellu kaupan alalle.

TKI-panostuksia kuluttajaliiketoimintaan myös pk-yritykset huomioiden

Alkavalla vaalikaudella T&K rahoituksessa ja palveluissa erityistä huomiota tulee kiinnittää kuluttajapalveluihin, joissa Suomi on verrokkimaita jäljessä. Kuluttajatutkimukseen tarvitaan panostusta samoin kuin digitaalisten, hiilineutraalien ja luonnon monimuotoisuutta tukevien kaupan alan palveluiden kehittämiseen. Lisäksi tulee varmistaa myös pk-yritysten pääsy T&K-rahoitukseen ja toimintaan.

Business Finlandin ohjelmat ja rahoitusinstrumentit tulisi saada nykyistä paremmin tukemaan kaupan alaa digitalisaation eturintamaan sekä kilpailukykyisten ja vähähiilisten kuluttajapalveluiden kehitystyötä. Business Finlandin palveluiden tulee olla nykyistä laajemman yrityskehityksen saatavissa.

TEM:n valmisteleva [Kaupan toimialan tulevaisuusselonteko](#) (2022) esittää TKI-intensiteetin kasvattamista kaupan alalla sekä useita konkreettisia kehittämisselontekojen tavoitteen saavuttamiseksi. Selontekojen kehittämisselontekot tulee panna toimeen tulevan vaalikauden aikana.

Riittäväällä ja hyvin kohdennetulla tutkimus- ja kehittämisrahoituksella sekä uudistumista tukevalla ohjelmatoiminnalla tuetaan kaupan kansainvälistä kilpailukykyä, digitaalista- ja vihreää siirtymää sekä kotimaisia työpaikkoja.

Lisätietoja: **Simo Hiilamo**, 050 350 7564, simo.hiilamo@kauppa.fi

